

SHUKUROV ABDURAHMON – O‘ZBEKISTONDA MILLIY QADRIYATLARNI YOSHLAR ONGIGA SINGDIRISH TARIXIY TAJRIBASI

Millat Umidi universiteti

BM 104 GURUX

Shukurov Abdurahmon Bahodir O‘g‘li

Annotatsiya:

Mazkur maqolada mustaqillik davrida O‘zbekistonda milliy qadriyatlarni yoshlar ongiga singdirish yo‘lida amalga oshirilgan islohotlar, ma’naviy-ma’rifiy siyosat, ta’lim tizimidagi o‘zgarishlar, yoshlar tashkilotlarining faoliyati hamda “Yangi O‘zbekiston” davrida milliy g‘oya va qadriyatlarni targ‘ib etishning yangi shakllari tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida milliy qadriyatlar tizimining yoshlar tarbiyasidagi o‘rni va ularni mustahkamlashning tarixiy tajribasi yoritilgan.

Kalit so‘zlar: milliy qadriyatlar, yoshlar, ma’naviyat, tarbiya, islohotlar, milliy g‘oya, Yangi O‘zbekiston, ma’rifat, an’ana, o‘zlikni anglash.

Abstract:

This article analyzes the reforms implemented in Uzbekistan during the period of independence to instill national values in the minds of young people, spiritual and educational policy, changes in the education system, the activities of youth organizations, and new forms of promoting national ideas and values in the era of "New Uzbekistan". The study highlights the role of the system of national values in the upbringing of young people and the historical experience of strengthening them.

Keywords: national values, youth, spirituality, upbringing, reforms, national idea, New Uzbekistan, enlightenment, tradition, self-identity.

Аннотация:

В данной статье анализируются реформы, проведённые в Узбекистане в период независимости, направленные на привитие национальных ценностей в сознании молодёжи, духовно-просветительская политика, изменения в системе образования, деятельность молодёжных организаций, а также новые формы продвижения национальных идей и ценностей в эпоху «Нового Узбекистана». В исследовании освещается роль системы национальных ценностей в воспитании молодёжи и исторический опыт их укрепления.

Ключевые слова: национальные ценности, молодёжь, духовность, воспитание, реформы, национальная идея, Новый Узбекистан, просвещение, традиция, самосознание.

Har bir xalqning milliy qadriyatlari — uning tarixiy xotirasi, madaniy merosi, urf-odatlar va an'analarida mujassamdir. O'zbekiston mustaqillikka erishgach, milliy qadriyatlarni tiklash, ularni jamiyat hayotining barcha sohalariga singdirish jarayoni davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biriga aylandi. Ayniqsa, yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalash, ularning ongida vatanparvarlik, tarixiy xotira va milliy g'urur tuyg'ularini mustahkamlash masalasi dolzarb vazifaga aylandi.

O'zbekiston Respublikasi birinchi Prezidenti Islom Abdug'aniyevich Karimov milliy qadriyatlarni tiklash masalasini davlat siyosatining ajralmas qismi deb bilgan. U o'zining "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" asarida "Ma'naviyat yo'q joyda hech qachon taraqqiyot bo'lmaydi", degan fikrni ilgari surgan. Shu bois mustaqillikning dastlabki yillaridan boshlab milliy an'analarini qayta tiklash, yoshlar ongiga ma'naviy merosni singdirish yo'lida keng ko'lamli ishlar amalga oshirildi.

1. Mustaqillikning ilk yillarida milliy qadriyatlarni tiklash siyosati

1991-yilda mustaqillikka erishgan O'zbekiston o'zining yangi tarixiy bosqichiga qadam qo'ydi. Shu davrdan boshlab milliy qadriyatlarni tiklash, tarixiy

xotirani qayta jonlantirish, milliy bayramlar va diniy qadriyatlarni e'tirof etish davlat siyosatiga aylandi.

1992-yilda "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va 1997-yilda "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" qabul qilinishi yosh avlodni milliy g'oya va qadriyatlar asosida tarbiyalashning huquqiy asoslarini yaratdi. Bu dastur ta'lim jarayoniga milliy g'oya, vatanparvarlik, ma'naviyat va tarixiy xotira mavzularini chuqur kiritdi.

Milliy qadriyatlarni tiklash jarayonida Navro'z, Ramazon hayiti, Qurbon hayiti kabi bayramlar rasman qayta tiklandi, ularning ijtimoiy ahamiyati oshdi. Bu esa yosh avlodga o'z tarixida, millatida va diniy qadriyatlariga hurmat hissini kuchaytirdi.

2. 2000–2016-yillarda ma'naviy-ma'rifiy siyosat va yoshlar tarbiyasi

2000-yillarda mamlakatda "Ma'naviyat va ma'rifat" tizimi keng rivojlandi. Respublika bo'ylab "Ma'naviyat markazlari", "Ma'rifat uylari" tashkil etilib, yoshlarning ma'naviy olamini boyitishga qaratilgan turli dasturlar amalga oshirildi. Shu bilan birga, "Kamolot" yoshlar ijtimoiy harakati faoliyati yoshlar ongida milliy g'oya va qadriyatlarni mustahkamlashda muhim o'rin tutdi.

Bu davrda maktab, litsey va oliy o'quv yurtlarida "Vatan tuyg'usi", "Odobnoma", "Ma'naviyat asoslari" kabi fanlar o'qitila boshlandi. Bularning barchasi yoshlarning dunyoqarashi, o'zligini anglash va milliy g'ururini shakllantirishda muhim o'rin egalladi.

Islom Karimov tashabbusi bilan 2008-yilda "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" konsepsiyasi e'lon qilinib, mamlakat ma'naviy hayotini rivojlantirish bo'yicha keng ko'lamli davlat siyosatiga asos yaratildi. Shu asosda milliy merosni o'rganish, tarixiy shaxslarni xotirlash, milliy urf-odat va marosimlarni asrab-avaylash masalalari davlat e'tiborida bo'ldi.

3. “Yangi O‘zbekiston” davrida milliy qadriyatlarni yoshlar ongiga singdirishning yangi bosqichi

2017-yildan boshlab Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida mamlakatda “Yangi O‘zbekiston” konsepsiyasi asosida keng qamrovli islohotlar amalga oshirila boshlandi. Bu davrda yoshlarni milliy ruhda tarbiyalash, ularga qadriyatlar va tarixiy xotirani singdirish masalasi yangi mazmun bilan boyidi.

2018-yilda “Yoshlar – kelajagimiz” davlat dasturi qabul qilinib, yoshlarning ma’naviy va ma’rifiy salohiyatini oshirish, ularni vatanparvarlik va fuqarolik ruhida tarbiyalash asosiy maqsad qilib belgilandi. “Besh muhim tashabbus” doirasida esa yoshlarni madaniyat, sport, texnologiya, kitobxonlik va san’at sohalariga jalb etish orqali ularning milliy g‘oyaga sadoqatini oshirish ishlari olib borildi.

Mahalla tizimi orqali yoshlar tarbiyasini kuchaytirish ham milliy qadriyatlarni singdirishning samarali yo‘nalishlaridan biriga aylandi. “Mahalla – tarbiya maskani” tamoyili asosida yoshlar bilan ma’naviy-ma’rifiy uchrashuvlar, tarixiy shaxslar xotirasiga bag‘ishlangan tadbirlar o‘tkazildi.

Milliy bayramlar — Navro‘z, Mustaqillik kuni, Til bayrami, Konstitutsiya kuni kabi tadbirlar yoshlar ongida milliy birlik, tarixiy xotira va vatanparvarlik tuyg‘ularini mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Shuningdek, OAV va ijtimoiy tarmoqlarda milliy meros, xalq og‘zaki ijodi, urf-odat va an‘analarni targ‘ib qilish orqali yoshlar ongida milliy iftixor tuyg‘usi kuchaymoqda.

Bugungi kunda O‘zbekiston yoshlari orasida milliy liboslar, milliy musiqa, xalq o‘yinlari va tarixiy adabiyotlarga qiziqish sezilarli darajada ortdi. Bu holat milliy qadriyatlarning zamonaviy talqinda yoshlar hayotiga kirib kelayotganidan dalolat beradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda milliy qadriyatlarni yoshlar ongiga singdirish jarayoni mustaqillik yillarida boshlangan keng ko'lamli ma'naviy islohotlarning ajralmas davomi hisoblanadi. Bu yo'nalish - ta'lim, madaniyat, axborot siyosati va ijtimoiy hayot bilan tugalmas bog'liq holda olib borilmoqda.

Milliy qadriyatlarni singdirish — bu faqat tarbiya emas, balki yoshlarning o'zligini anglash, Vatanga sadoqat va ijtimoiy faolligini oshirishning muhim omilidir. “Yangi O'zbekiston” g'oyasi asosida amalga oshirilayotgan o'zgarishlar, davlat dasturlari, ta'lim va madaniyat tizimidagi yangilanishlar bu jarayonning samaradorligini yanada oshirmoqda.

Kelajak avlodni milliy g'oya va qadriyatlar ruhida tarbiyalash O'zbekiston taraqqiyotining eng ishonchli kafolatidir. Shu bois milliy qadriyatlar masalasi doimo dolzarb bo'lib qoladi va davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida davom

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch.* – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, 2023.
Sh. Mirziyoyev. *Yangi O'zbekiston strategiyasi.* – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
“Kadrlar tayyorlash milliy dasturi to'g'risida”gi Qonun. – Toshkent, 1997.
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Yoshlar – kelajagimiz” davlat dasturi to'g'risidagi qarori. – Toshkent, 2018.
“Besh muhim tashabbus” konsepsiyasi bo'yicha Prezident tashabbuslari. – Toshkent, 2019.
O'zbekiston Respublikasi Yoshlar siyosati konsepsiyasi. – Toshkent, 2021.
“Ma'naviyat va ma'rifat” markazi faoliyati to'g'risidagi hisobotlar. – Toshkent, 2022.